

Gaziantep
Ticaret Borsası

HAYVANCILIK SEKTÖR RAPORU

SEKTÖREL GÖRÜNÜM
ANALİZLER VE BEKLENTİLER

2026

www.gtb.org.tr

ÖZET

Gösterge	Son Değer	Kısa Değerlendirme
Dünya sığır varlığı (2024)	1.578,6 milyon baş	2015'e göre istikrarlı artış
Dünya tavuk varlığı (2024)	27.680,7 milyon adet	Küresel varlığın en geniş kalemi
Türkiye sığır varlığı (2024)	16.824,2 bin baş	2023'e göre toparlanma eğilimi
Türkiye tavuk varlığı (2024)	379.627,0 bin adet	Kanatlı üretimiyle birlikte güçlü kapasite
Gaziantep tavuk varlığı (2025)	8.503,4 bin adet	İl hayvan varlığının ana ağırlığı
Gaziantep koyun varlığı (2025)	618,7 bin baş	Küçükbaş yetiştiricilikte güçlü konum
Dünya canlı hayvan ithalatı (2024)	18.579,9 milyon USD	Sığır ve kümes hayvanları öne çıkıyor
Türkiye canlı hayvan ithalatı (2024)	728.359 bin USD	İthalatta sığır kalemi belirleyici

- Dünya hayvancılığında son on yıllık görünüm, kanatlı hayvan varlığı ve tavuk eti üretiminde belirgin bir büyümeye işaret etmektedir. Sığır, koyun ve keçi varlığında artış daha sınırlı olmakla birlikte küresel üretim ve tüketim talebi canlılığını korumaktadır.
- Türkiye'de büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı 2024 yılında yeniden toparlanma eğilimi göstermiştir. Buna karşın bazı ürün gruplarında üretim artışının dönemsel dalgalanmalarla birlikte izlenmesi gerekmektedir.
- Gaziantep'te hayvancılık görünümü kanatlı varlığı, koyun yetiştiriciliği ve ilçeler bazında farklılaşan üretim yoğunlaşmasıyla öne çıkmaktadır. Oğuzeli, Şahinbey, Şehitkamil, Nizip ve Nurdağı farklı türlerde il toplamı içinde belirgin paylara sahiptir.
- Dış ticarete dünya canlı hayvan ticaretinin ana eksenini sığırlar ve kümes hayvanlarıdır. Türkiye açısından ithalatta sığırlar, ihracatta ise kümes hayvanları ve arılar daha belirgin konumda bulunmaktadır.

1. GİRİŞ, KAPSAM VE YÖNTEM

Hayvancılık sektörü; gıda arz güvenliği, kırsal gelir, tarıma dayalı sanayi, dış ticaret ve bölgesel kalkınma açısından stratejik bir üretim alanıdır. Sektör; büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı, kanatlı hayvancılık, arıcılık, et, süt, yumurta, bal ve canlı hayvan ticareti gibi çok sayıda alt bileşenden oluşmaktadır.

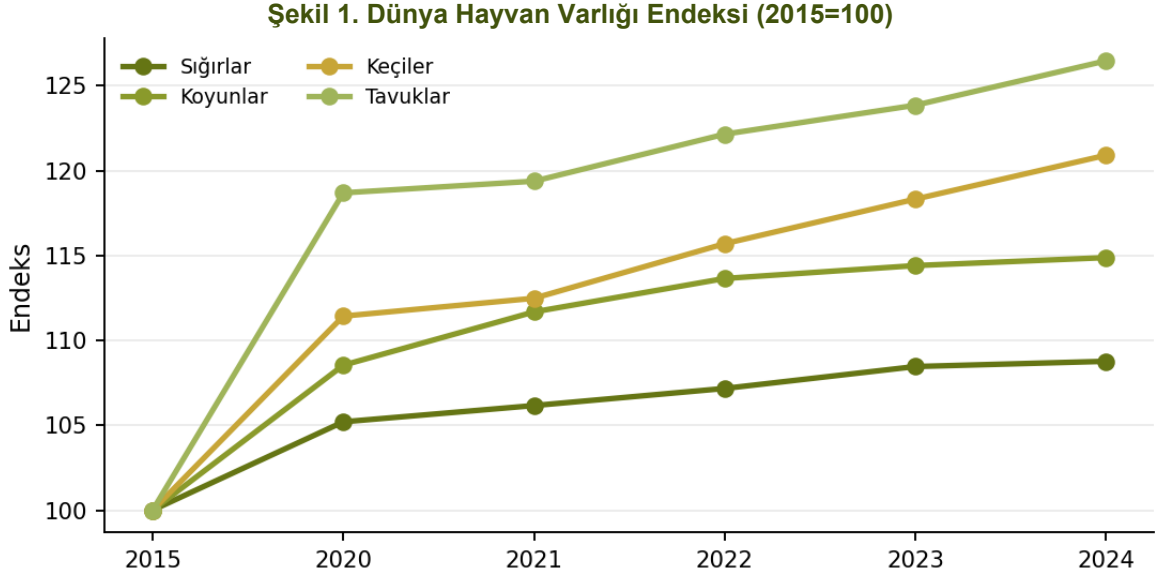
Bu raporda dünya, Türkiye ve Gaziantep ölçeklerinde hayvan varlığı, üretim, verim, tüketim ve canlı hayvan dış ticareti göstergeleri birlikte değerlendirilmiştir. Amaç, sektördeki eğilimleri yalnızca miktarsal büyüklükler üzerinden değil; pay, değişim, yoğunlaşma ve rekabet kapasitesi üzerinden de okumaktır.

Raporun veri kaynakları; FAO, TÜİK ve Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC/TradeMap) istatistikleridir. Dünya göstergelerinde FAO verileri, Türkiye ve Gaziantep hayvan varlığı bölümlerinde TÜİK verileri, canlı hayvan dış ticareti bölümlerinde ise ITC/TradeMap verileri esas alınmıştır. Dış ticaret değerlendirmeleri; sığırlar, mandalar, koyunlar, keçiler, kümes hayvanları ve arılar için ilgili GTİP kırılımlarını kapsamaktadır.

2. DÜNYA HAYVAN VARLIĞI GÖRÜNÜMÜ

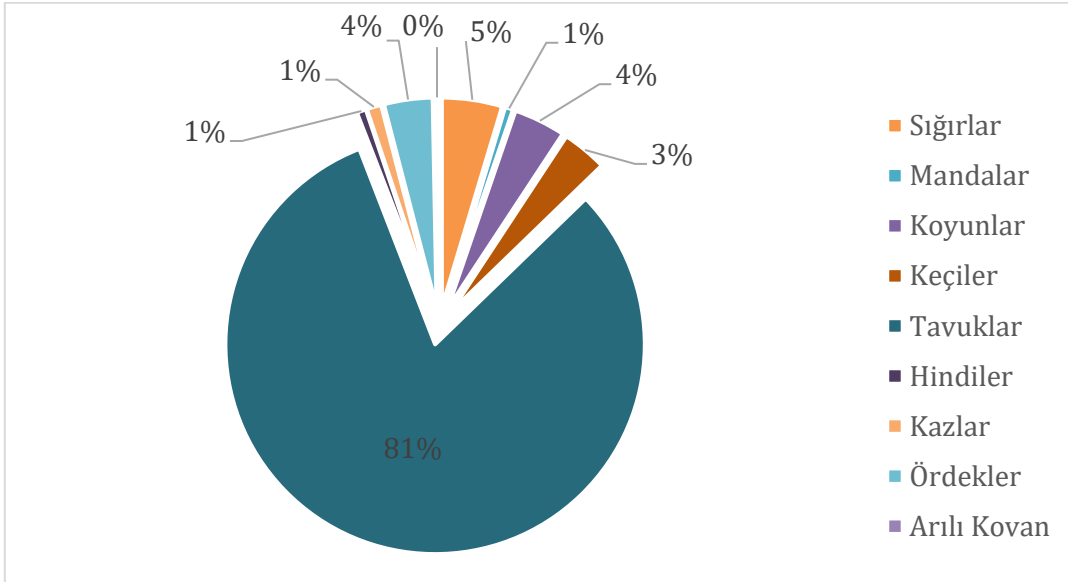
Dünya hayvan varlığı verileri, 2015-2024 döneminde türler arasında farklı büyüme eğilimleri oluştuğunu göstermektedir. Tavuklar mutlak büyüklük açısından açık ara en geniş kategori olurken; keçiler ve koyunlarda da kademeli artış görülmektedir. Sığır varlığı daha sınırlı fakat istikrarlı bir artış çizgisi izlemektedir.

Kaynak: FAO, 2026.

Endeks görünümü, dünya ölçeğinde kanatlı hayvancılığın büyüme hızının birçok geleneksel hayvan türüne göre daha yüksek seyrettiğini ortaya koymaktadır. Bu eğilim, tavuk eti ve yumurta tüketimindeki küresel talep artışıyla birlikte değerlendirildiğinde, sektörün yem, biyogüvenlik ve işleme kapasitesi bakımından daha büyük ölçekli bir yapıya yöneldiğini göstermektedir.

Şekil 2. 2024 Yılında Dünya Hayvan Varlığının (baş/adet) Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak: FAO, 2026.

2024 yılı bileşiminde tavuk varlığı toplam görünümün büyük bölümünü oluşturmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan varlığı ise özellikle et, süt ve kırsal geçim yapısı bakımından stratejik önemini sürdürmektedir. Bu nedenle hayvancılık politikalarının tür bazlı ihtiyaçlara göre ayrıştırılması önem taşımaktadır.

Tablo 1. Dünya Hayvan Varlığında (milyon baş/adet) Başlıca Ülkeler (2024)

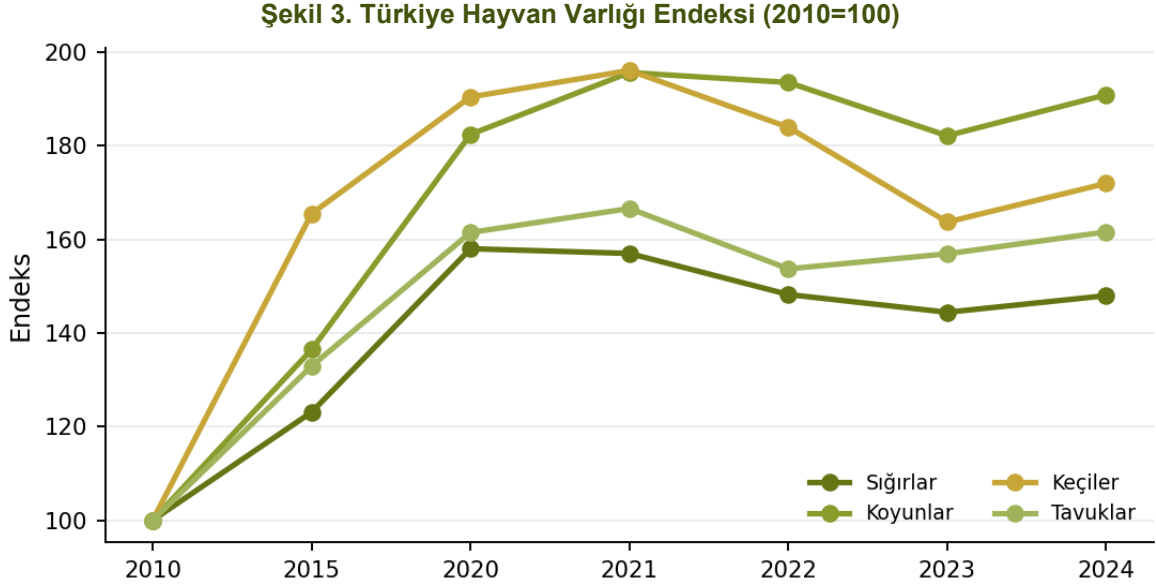
Tür	Lider Ülke	Liderin Değeri (milyon baş/adet)	Liderin Dünyadaki Payı	İlk Üç Ülke
Sığırlar Varlığı	Brezilya	238,2	%15,1	Brezilya, Hindistan, ABD
Mandalar Varlığı	Hindistan	112,4	%53,0	Hindistan, Pakistan, Çin
Koyunlar Varlığı	Çin	182,9	%13,4	Çin, Hindistan, Avustralya
Keçiler Varlığı	Hindistan	210,6	%17,7	Hindistan, Çin, Nijerya
Tavuklar Varlığı	Çin	5.243,7	%18,9	Çin, Endonezya, Pakistan
Hindiler Varlığı	ABD	67,0	%27,5	ABD, Şili, Polonya
Kazlar Varlığı	Çin	332,2	%86,8	Çin, Mozambik, Myanmar
Ördekler Varlığı	Çin	830,2	%65,1	Çin, Vietnam, Bangladeş
Arılı Kovan	Hindistan	12,6	%12,4	Hindistan, Çin, Türkiye

Kaynak: FAO, 2026.

Ülke sıralamaları, her hayvan türünde farklı coğrafi uzmanlaşmalar bulunduğunu göstermektedir. Sığır varlığında Brezilya ve Hindistan; mandada Hindistan; koyun ve keçide Asya ve Afrika ülkeleri; kanatlılarda ise Çin ve ABD gibi büyük pazarlar öne çıkmaktadır. Bu yapı, arz güvenliği ve ticaret akımlarında bölgesel risklerin önemini artırmaktadır.

3. TÜRKİYE HAYVAN VARLIĞI

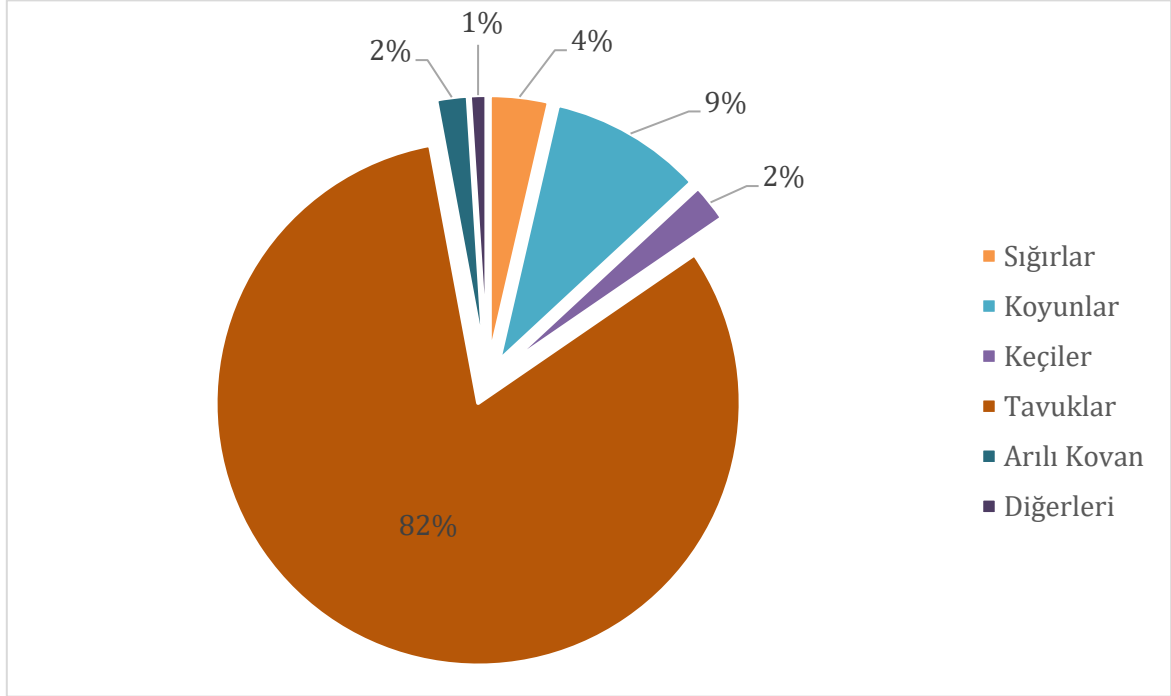
Türkiye’de hayvan varlığı 2010-2024 döneminde genel olarak genişlemiştir. Özellikle mandalar, koyunlar, keçiler, tavuklar ve arı kolonisi sayısında uzun dönemli artış dikkat çekmektedir. 2023 sonrasında ise bazı türlerde toparlanma, bazı türlerde gerileme eğilimleri birlikte izlenmektedir.

Kaynak: FAO, 2026.

Türkiye’de 2010’a göre en belirgin artış küçükbaş hayvan varlığı ve kanatlılarda görülmektedir. Sığır varlığı da dönem genelinde artmış olmakla birlikte, son yıllarda yem maliyetleri, işletme ölçeği ve arz-talep dengesi gibi faktörler nedeniyle dalgalı bir görünüm sergilemektedir.

Şekil 4. 2024 Yılında Türkiye Hayvan Varlığının (baş/adet) Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak: FAO, 2026.

Türkiye’nin 2024 hayvan varlığı bileşimi, kanatlı varlığının sayısal olarak belirleyici olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte kırmızı et, süt ve kırsal işletme yapısı açısından sığır, koyun ve keçi varlığı sektörün ana eksenini oluşturmaya devam etmektedir.

Tablo 2. Türkiye’de Hayvan Türlerine Göre Öne Çıkan İller (bin baş/adet) (2025)

Tür	Lider İl	2025 Değeri (bin baş/adet)	Liderin Türkiye’deki Payı	İlk Üç İl
Sığırlar	Konya	965,5	%5,5	Konya, İzmir, Erzurum
Mandalar	Samsun	19,4	%11,8	Samsun, Diyarbakır, İstanbul
Koyunlar	Van	3.094,4	%6,6	Van, Konya, Şanlıurfa
Keçiler	Mersin	818,3	%7,3	Mersin, Siirt, Antalya
Tavuklar	Manisa	51.447,8	%13,2	Manisa, Bolu, Sakarya
Hindiler	Bolu	954,1	%29,9	Bolu, Manisa, İzmir
Kazlar	Kars	532,6	%42,1	Kars, Ardahan, Muş
Ördekler	Adana	35,6	%9,1	Adana, Ankara, Diyarbakır
Arılı Kovanlar	Muğla	727,3	%8,2	Muğla, Ordu, Adana

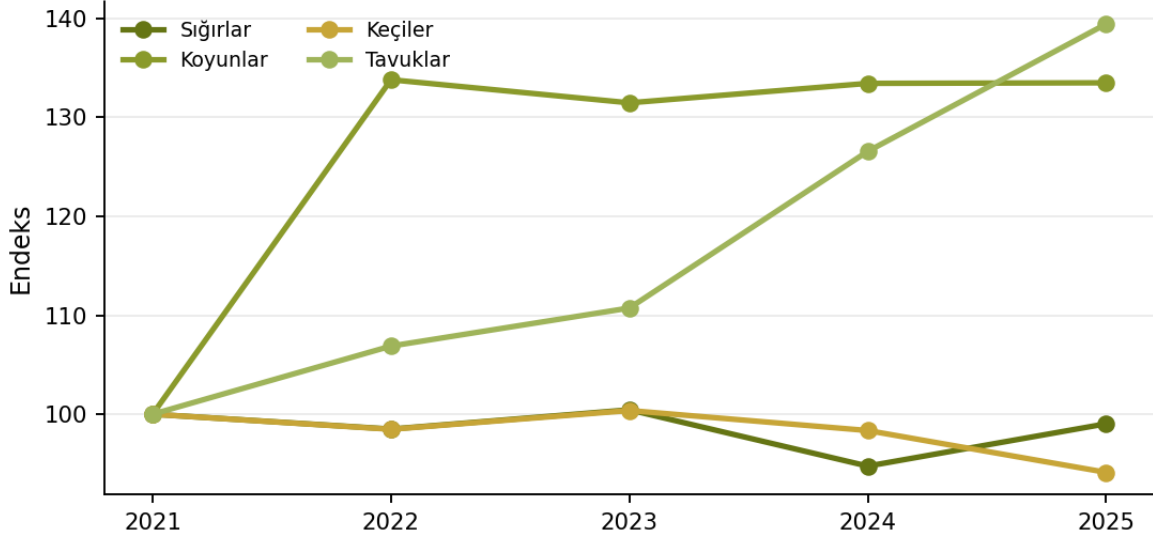
Kaynak: TÜİK, 2026.

İl bazlı sıralamalar, Türkiye hayvancılığında güçlü bir bölgesel uzmanlaşma bulunduğunu göstermektedir. Büyükbaşta Konya, İzmir ve Erzurum; küçükbaşta Van, Konya ve Şanlıurfa gibi iller; kanatlılarda ise üretim organizasyonu ve entegre tesis kapasitesine sahip iller öne çıkmaktadır. Bu yoğunlaşma, üretim planlamasında bölgesel kapasite ve risk yönetiminin birlikte ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

4. GAZİANTEP HAYVAN VARLIĞI VE İLÇE DAĞILIMI

Gaziantep hayvan varlığı 2021-2025 döneminde türler itibarıyla farklılaşan bir görünüm sergilemiştir. Tavuk varlığı yüksek artışla ilin toplam hayvan varlığı içinde belirgin bir ağırlığa ulaşırken, koyun varlığı küçükbaş hayvancılık açısından güçlü bir ölçeği korumuştur. Keçi ve hindi varlığında ise daha sınırlı ve dalgalı bir eğilim izlenmektedir.

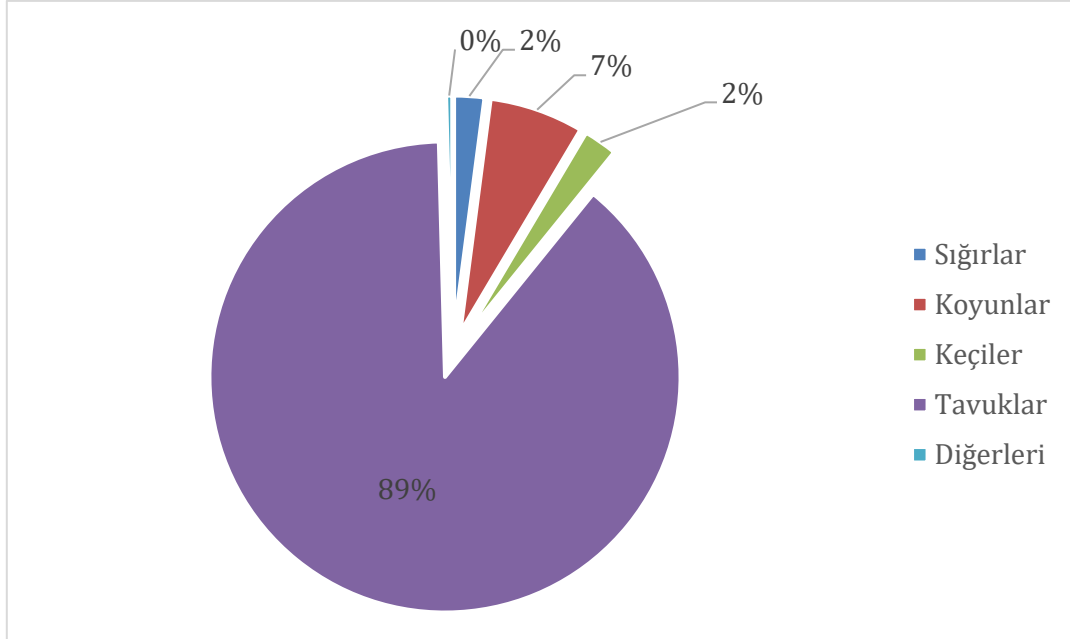
Şekil 5. Gaziantep Hayvan Varlığı Endeksi (2021=100)

Kaynak: TÜİK, 2026.

Gaziantep'te tavuk varlığındaki artış, kanatlı hayvancılık ve buna bağlı yem, kesim, işleme ve lojistik zinciri açısından kapasite büyümesini işaret etmektedir. Koyun varlığının yüksek seviyesini koruması ise ilde küçükbaş hayvancılığın kırsal ekonomi bakımından önemini sürdürdüğünü göstermektedir.

Şekil 6. 2025 Yılında Gaziantep Hayvan Varlığının (baş/adet) Türlerine Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2026.

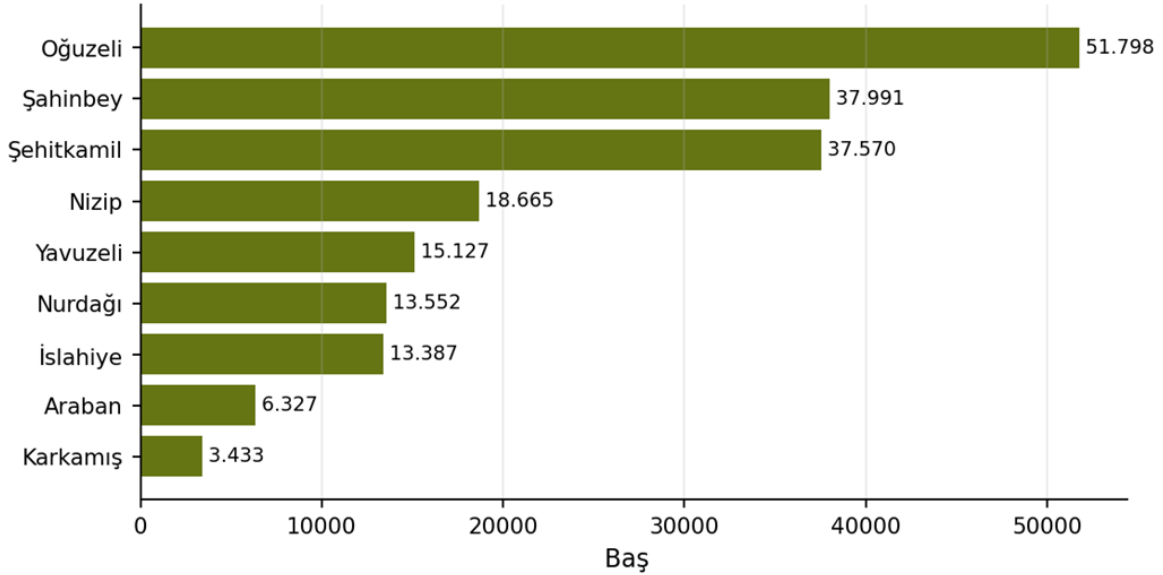
2025 yılı bileşimi, Gaziantep hayvancılığında kanatlı varlığının sayısal ağırlığını açık biçimde göstermektedir. Küçükbaş varlığı ise özellikle koyun yetiştiriciliği üzerinden ilin hayvancılık portföyünde ikinci güçlü eksenini oluşturmaktadır.

Tablo 3. Gaziantep İlçelerinde Hayvan Türlerine Göre Öne Çıkan Merkezler (baş/adet) (2025)

Tür	Lider İlçe	2025 Değeri (baş/adet)	Liderin Gaziantep'teki Payı	İlk Üç İlçe
Sığırlar	Oğuzeli	51.798	%26,2	Oğuzeli, Şahinbey, Şehitkamil
Mandalar	İslahiye	219	%47,3	İslahiye, Şahinbey, Oğuzeli
Koyunlar	Oğuzeli	277.112	%44,8	Oğuzeli, Şahinbey, Şehitkamil
Keçiler	Şehitkamil	56.172	%25,4	Şehitkamil, İslahiye, Şahinbey
Tavuklar	Şehitkamil	4.538.858	%53,4	Şehitkamil, Oğuzeli, Nizip
Hindiler	Oğuzeli	1.377	%21,2	Oğuzeli, Karkamış, Nizip
Kazlar	İslahiye	552	%27,5	İslahiye, Şahinbey, Karkamış
Ördekler	İslahiye	735	%43,1	İslahiye, Şahinbey, Nurdağı
Koloni Sayısı / Arılı Kovanlar	Şehitkamil	6.950	%23,8	Şehitkamil, Şahinbey, Oğuzeli

Kaynak: TÜİK, 2026.

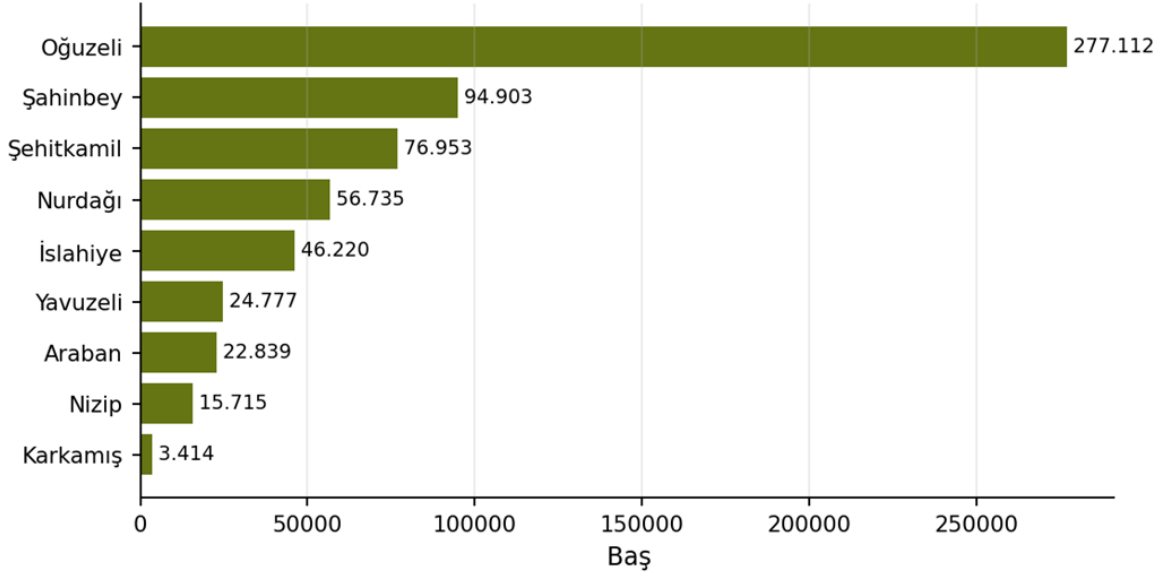
İlçe dağılımı, Gaziantep içinde hayvancılık faaliyetlerinin tek bir merkezde toplanmadığını; türlere göre farklı ilçelerin öne çıktığını göstermektedir. Bu nedenle teknik destek, hastalık kontrolü, yem bitkileri planlaması, mera yönetimi ve işletme modernizasyonu gibi müdahalelerin ilçe ve tür bazında önceliklendirilmesi gerekmektedir.

Şekil 7. Gaziantep İlçelerinde Sığır Varlığı (baş) (2025)

Kaynak: TÜİK, 2026.

Sığır varlığında Oğuzeli, Şahinbey ve Şehitkamil gibi ilçeler ön plana çıkmaktadır. Bu dağılım, süt ve besi işletmelerine yönelik hizmetlerin bu ilçelerde daha yoğun planlanabileceğine işaret etmektedir.

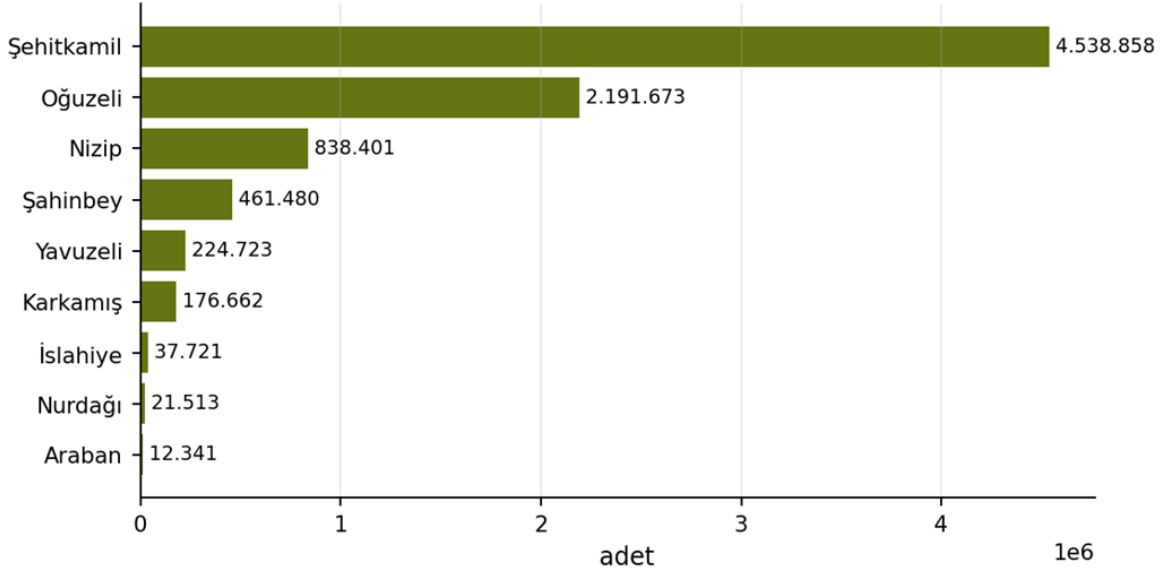
Şekil 8. Gaziantep İlçelerinde Koyun Varlığı (baş) (2025)

Kaynak: TÜİK, 2026.

Koyun varlığı dağılımında Nurdağı, Şahinbey, Nizip ve Oğuzeli gibi ilçeler önemli paylara sahiptir. Küçükbaş hayvancılıkta mera kapasitesi, sürü yönetimi, aşılama ve pazarlama altyapısı bu ilçelerde öncelikli müdahale alanları arasında değerlendirilmelidir.

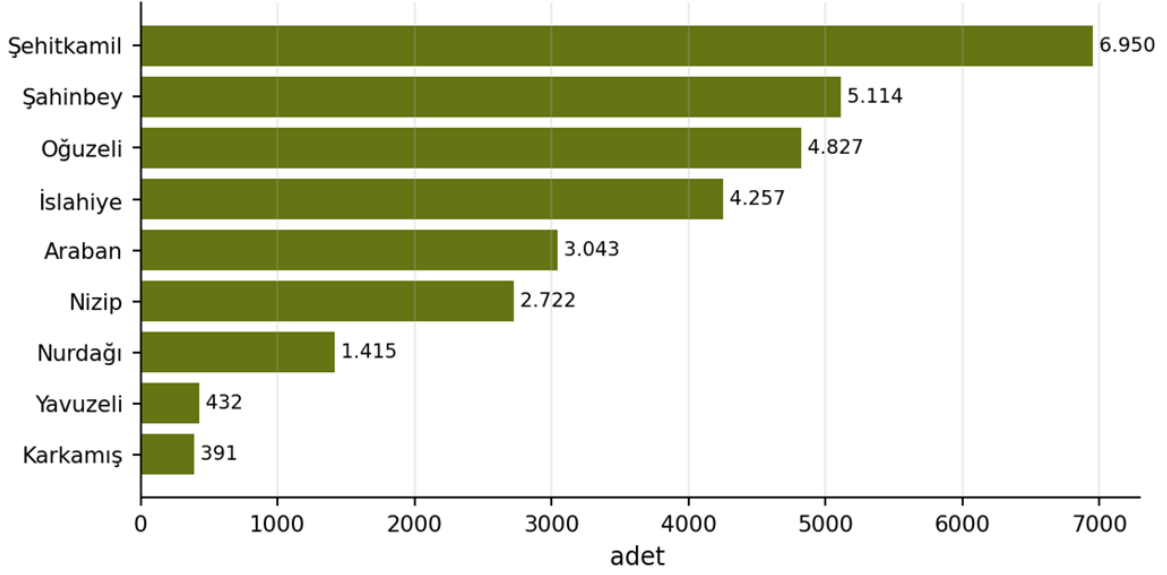
Şekil 9. Gaziantep İlçelerinde Tavuk Varlığı (adet) (2025)

Kaynak: TÜİK, 2026.

Tavuk varlığı ilçeler arasında daha yoğunlaşmış bir görünüm sunmaktadır. Kanatlı işletmelerinde biyogüvenlik, atık yönetimi, yem tedariki ve soğuk zincir unsurları ilin gıda sanayiiyle bağlantılı biçimde ele alınmalıdır.

Şekil 10. Gaziantep İlçelerinde Arı Koloni Sayısı (adet) (2025)

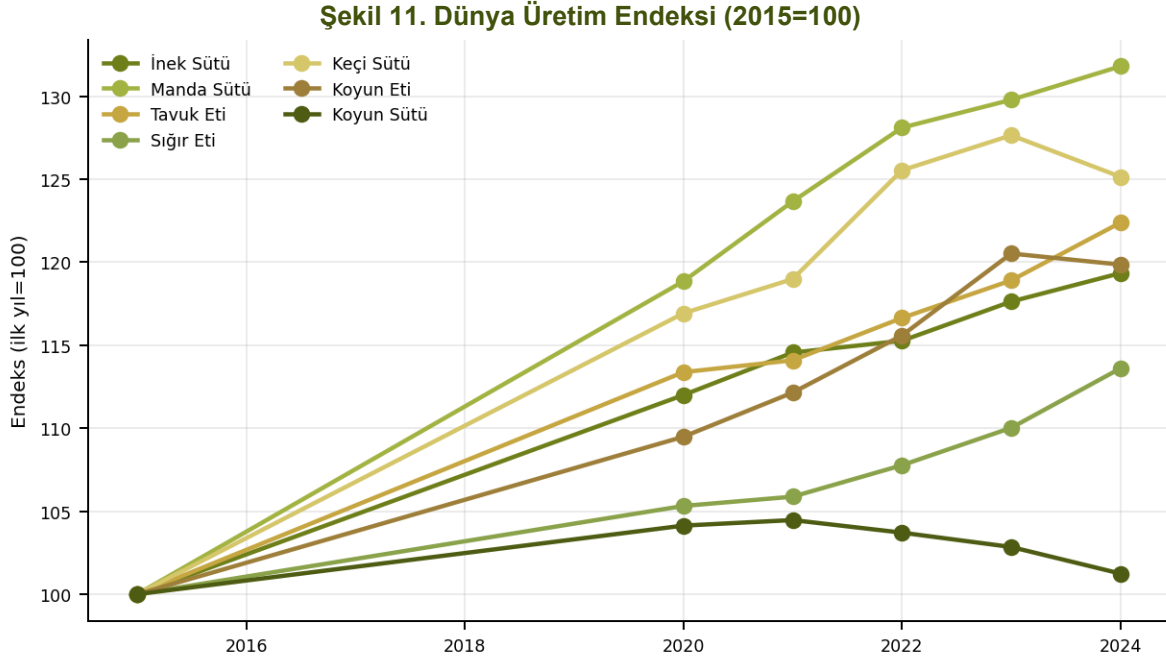

Kaynak: TÜİK, 2026.

Arıcılık göstergeleri, ilçe bazında kırsal gelir çeşitlendirmesi için önemli bir potansiyel sunmaktadır. Koloni sayısının yüksek olduğu ilçelerde bal üretimi, paketleme, coğrafi/yerel marka geliştirme ve pazarlama kapasitesi birlikte desteklenebilir.

5. DÜNYA ÜRETİM VE VERİM GÖRÜNÜMÜ

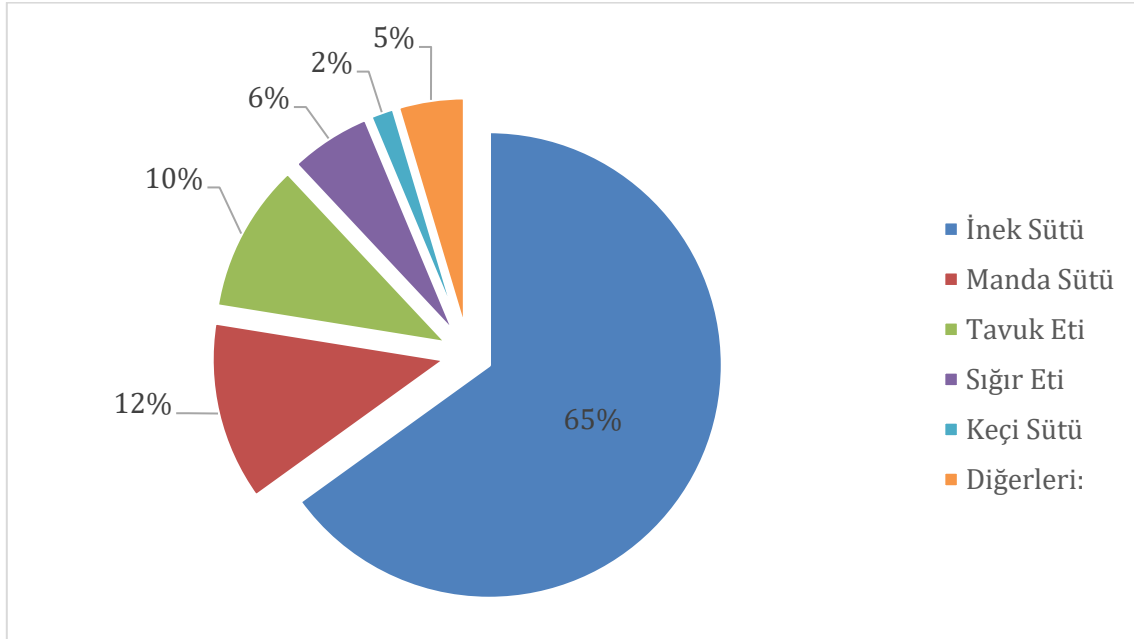
Dünya hayvansal üretiminde 2015-2024 döneminde en güçlü ölçek, süt ve tavuk eti üretiminde görülmektedir. İnek sütü küresel üretim hacmi bakımından en büyük kalemdir. Tavuk eti ise hem üretim hacmi hem de artış eğilimiyle öne çıkmaktadır. Kırmızı et gruplarında artış daha kademeli bir yapıdadır.

Kaynak: FAO, 2026.

Endeks serisi, tavuk eti ve bazı süt ürünlerinde artış eğiliminin daha belirgin olduğunu göstermektedir. Sığır eti üretimi büyümekle birlikte, büyüme hızı kanatlı etine göre daha sınırlıdır. Bu farklılaşma, üretim maliyeti, dönüşüm verimliliği ve tüketici tercihlerindeki değişimle ilişkilendirilebilir.

Şekil 12. 2024 Yılında Dünya Üretiminin Ürünlere (ton) Göre Dağılımı

Kaynak: FAO, 2026.

2024 yılı üretim bileşiminde süt ürünleri açık ara en büyük hacmi oluşturmaktadır. Et üretiminde ise tavuk eti, sığır eti ve küçükbaş etleri farklı ölçeklerde yer almaktadır. Bu görünüm, hayvancılık sektörünün yalnızca et arzı değil, süt, yumurta, bal ve diğer ürünler üzerinden de geniş bir gıda sanayii bağlantısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

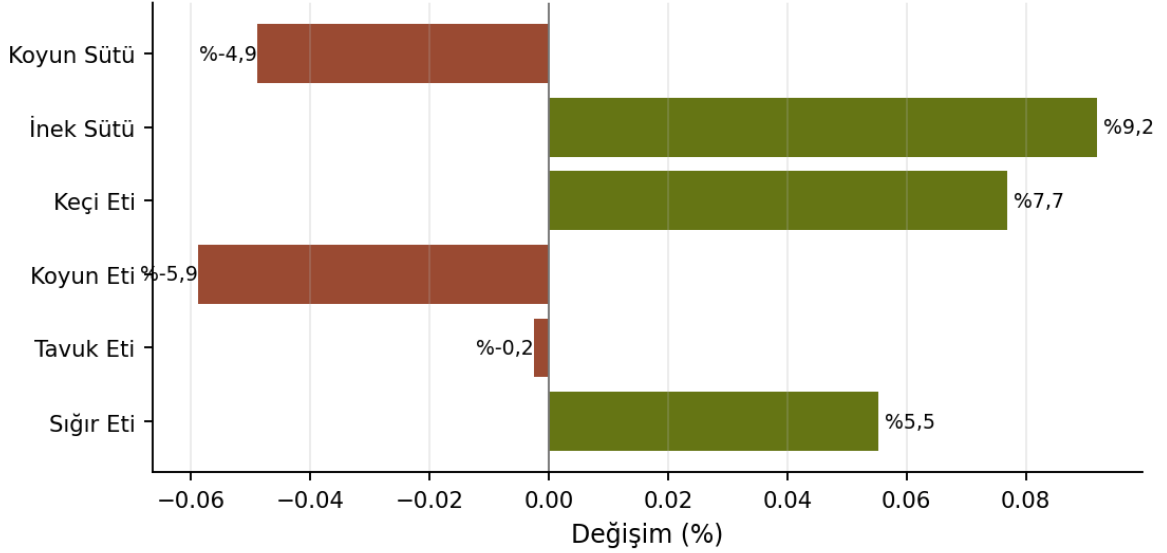
Tablo 4. Dünya Üretiminde (milyon ton) Başlıca Ülkeler (2024)

Ürün	Lider Ülke	Lider Değeri (milyon ton)	Liderin Dünyadaki Payı	İlk Üç Ülke
Sığır Eti Üretimi	ABD	12,3	%17,6	ABD, Brezilya, Çin
Manda Eti Üretimi	Hindistan	4,6	%62,5	Hindistan, Pakistan, Çin
Koyun Eti Üretimi	Çin	2,6	%22,9	Çin, Hindistan, Avustralya
Keçi Eti Üretimi	Çin	2,5	%32,8	Çin, Hindistan, Pakistan
Tavuk Eti Üretimi	ABD	20,2	%15,7	ABD, Çin, Brezilya
İnek Sütü Üretimi	Hindistan	135,0	%16,9	Hindistan, ABD, Çin
Koyun Sütü Üretimi	Çin	1,3	%12,8	Çin, Yunanistan, Türkiye
Keçi Sütü Üretimi	Hindistan	7,3	%35,9	Hindistan, Sudan, Pakistan
Doğal Bal Üretimi	Çin	0,4	%22,4	Çin, Hindistan, Türkiye

Kaynak: FAO, 2026.

Üretim liderliği ürün bazında farklılaşmaktadır. Sığır eti ve tavuk eti üretiminde büyük pazar ve entegre üretim kapasitesine sahip ülkeler öne çıkarken, süt üretiminde nüfus ölçeği ve hayvan varlığı güçlü olan ülkeler belirleyici konumdadır. Bu yapı, Türkiye'nin rekabet değerlendirmesinde ürün bazlı strateji ihtiyacını göstermektedir.

Şekil 13. Dünya Verim (kg/baş) Göstergelerinde Değişim (2015-2024)

Kaynak: FAO, 2026.

Tablo 5. Dünya Veriminde (kg/baş) Öne Çıkan Ülkeler (2024)

Ürün	Verim Lideri	2024 Değeri (kg/baş)	Dünya Ortalaması
Sığır Eti Verimi	Japonya	450,0	229,0
Manda Eti Verimi	Malezya	441,0	251,0
Koyun Eti Verimi	Fiji	65,0	16,0
Keçi Eti Verimi	Kuveyt	35,0	14,0
Tavuk Eti Verimi	Ruanda	3,6	1,6
İnek Sütü Verimi	İsrail	13.725,0	2.707,0
Koyun Sütü Verimi	İsviçre	450,0	39,0
Keçi Sütü Verimi	Hollanda	910,0	94,0

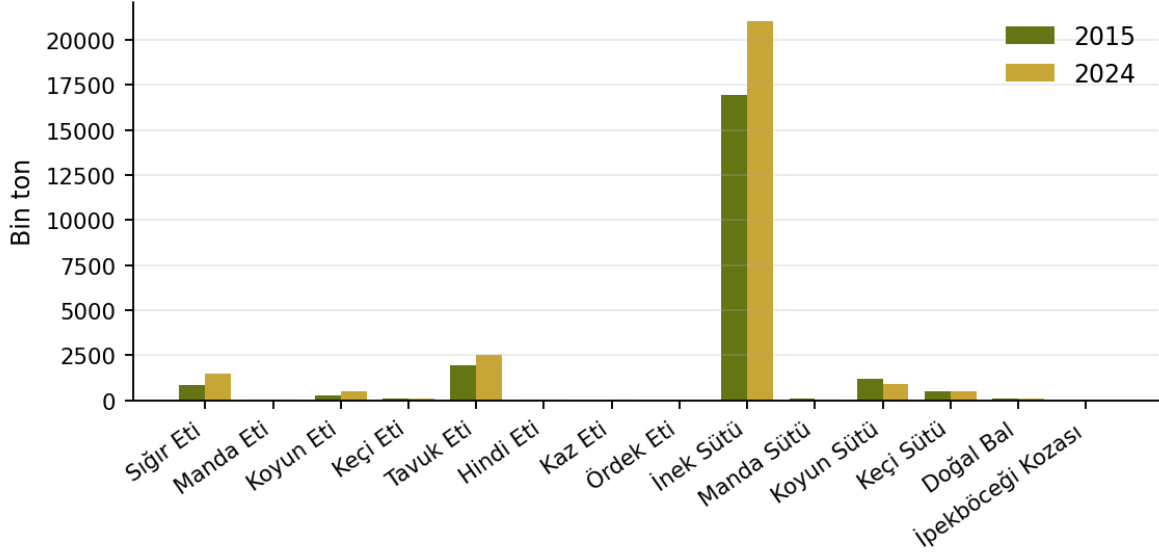
Kaynak: FAO, 2026.

Verim göstergeleri, hayvancılıkta rekabet gücünün yalnızca hayvan varlığıyla açıklanamayacağını göstermektedir. Genetik materyal, yem kalitesi, işletme ölçeği, hayvan sağlığı ve üretim teknolojileri birim hayvandan elde edilen çıktıyı doğrudan etkilemektedir.

6. TÜRKİYE ÜRETİM VE VERİM GÖRÜNÜMÜ

Türkiye’de hayvansal üretim göstergeleri 2015-2024 döneminde genel olarak yükselmiştir. Tavuk eti üretimi 2024 yılında güçlü bir hacme ulaşırken, sığır eti, koyun eti, manda eti ve keçi eti gibi kırmızı et gruplarında da uzun dönemli artışlar görülmektedir. Bununla birlikte 2024 yılında bazı kırmızı et kalemlerinde bir önceki yıla göre gerileme yaşanmıştır.

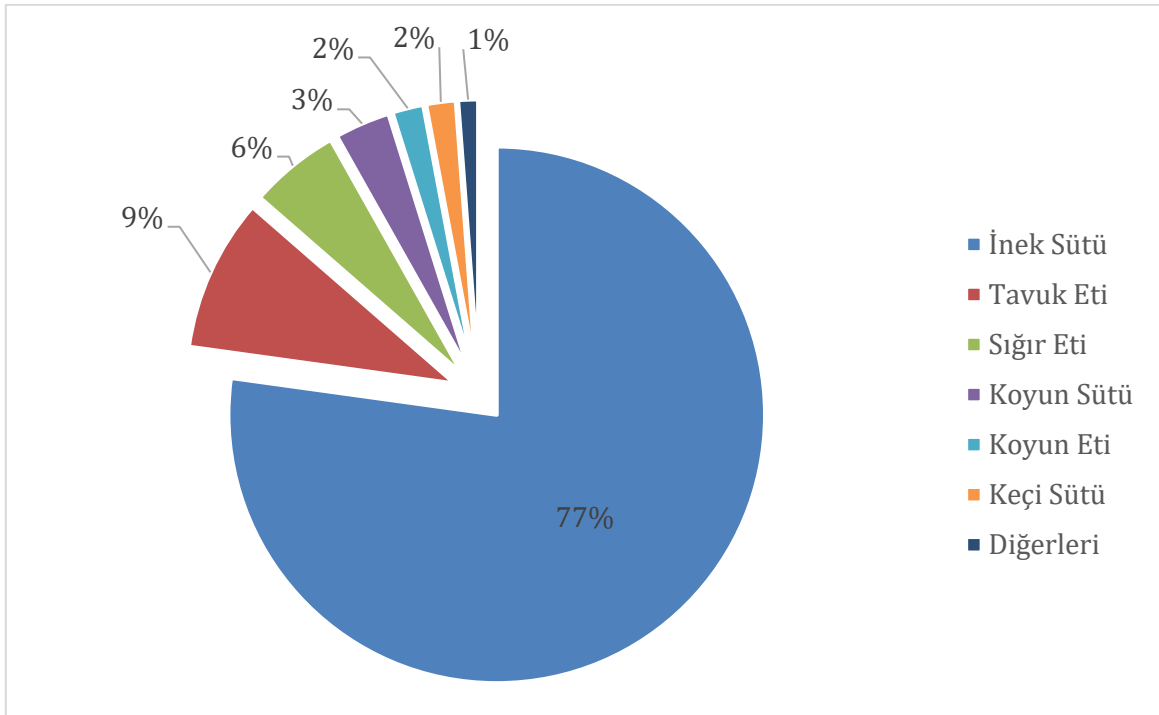
Şekil 14. Türkiye Üretim Göstergeleri (bin ton) (2015 ve 2024 Karşılaştırması)

Kaynak: FAO, 2026.

2015-2024 karşılaştırması, Türkiye’de üretim ölçeğinin özellikle tavuk eti, sığır eti ve küçükbaş etlerinde büyüdüğünü göstermektedir. Kanatlı üretiminin yüksek hacmi, Türkiye’nin hayvansal protein arzında hızlı üretim döngüsüne sahip ürünlerin önemini artırmaktadır.

Şekil 15. 2024 Yılında Türkiye Üretiminin (ton) Ürünlere Göre Dağılımı

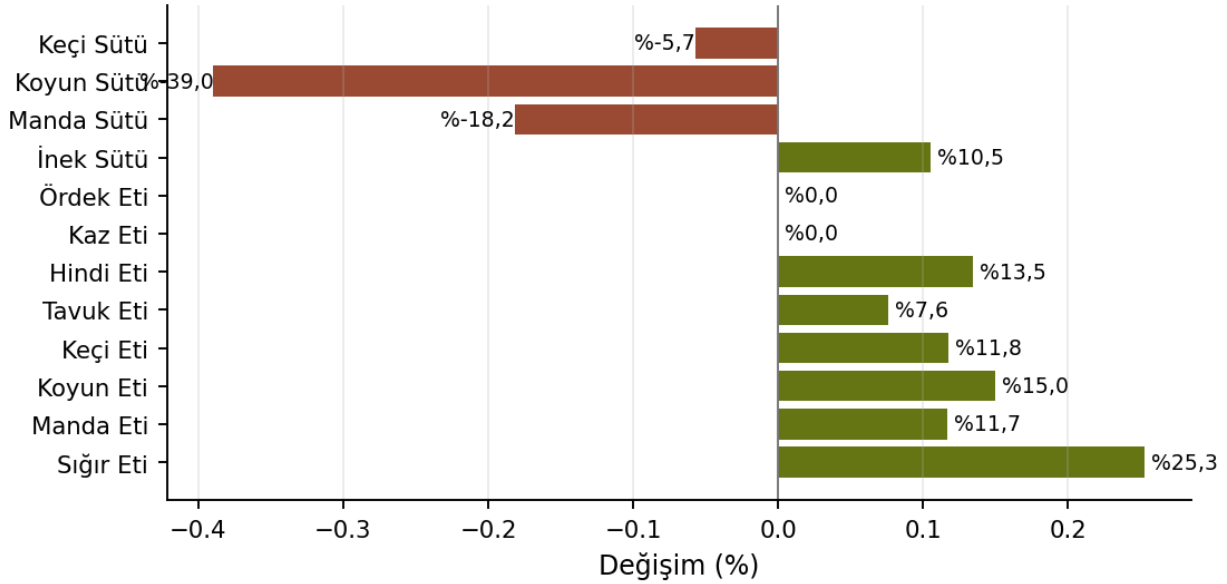
Kaynak: FAO, 2026.

Tablo 6. Türkiye Üretim (bin ton) ve Verim (kg/baş) Özeti

Ürün	2024 Üretim (bin ton)	2015-2024 Değ.	2023-2024 Değ.	2024 Verim (kg/baş)
Sığır Eti	1.483,0	%72,0	%-11,2	292,0
Manda Eti	13,8	%160,0	%-10,4	230,0
Koyun Eti	509,5	%103,9	%-10,5	23,0
Keçi Eti	99,5	%42,7	%-22,8	19,0
Tavuk Eti	2.512,1	%31,6	%7,9	1,8
Hindi Eti	52,4	%-0,7	%10,0	11,2
Kaz Eti	3,6	%56,9	%-1,6	2,5
Ördek Eti	0,5	%0,5	%-7,0	1,3
İnek Sütü	21.040,4	%24,3	%5,4	3.380,0
Manda Sütü	58,1	%-7,4	%35,1	815,0
Koyun Sütü	906,9	%-23,0	%-2,9	47,0
Keçi Sütü	482,2	%0,2	%-11,2	99,0
Doğal Bal	95,5	%-11,7	%-16,9	-
İpekböceği Kozası	0,1	%-26,1	%9,0	-

Kaynak: FAO, 2026.

Tablo, uzun dönemli artışa rağmen 2024 yılında bazı et gruplarında yıllık düşüşlerin görüldüğünü ortaya koymaktadır. Bu görünüm; arz planlaması, yem maliyetleri, damızlık materyal, işletme verimliliği ve üretici gelir istikrarı gibi başlıkların birlikte ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Şekil 16. Türkiye Verim (kg/baş) Göstergelerinde Değişim (2015-2024)

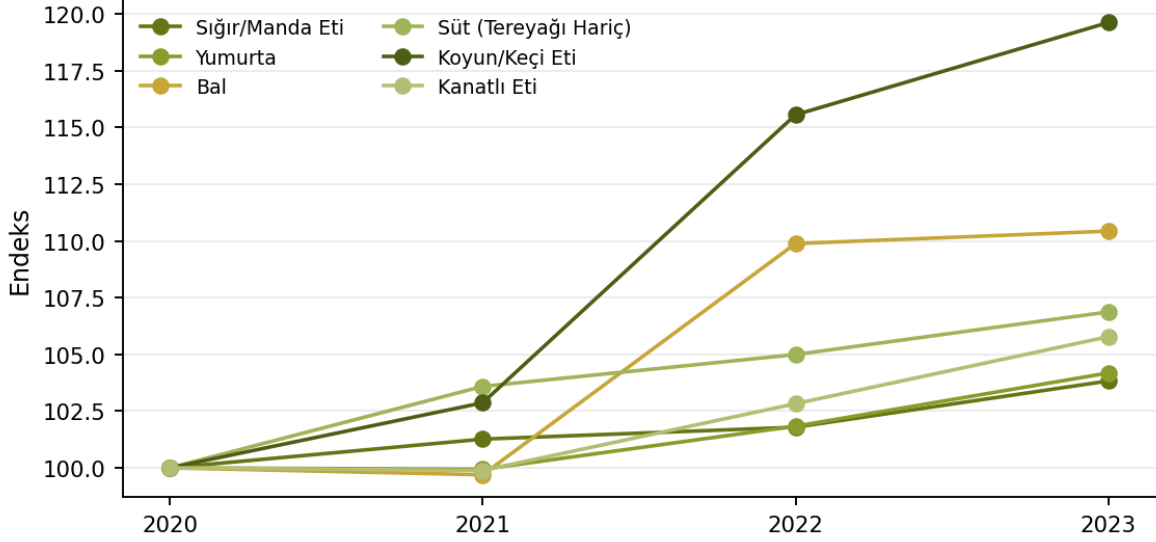
Kaynak: FAO, 2026.

Verim göstergelerindeki artış, üretim miktarının yalnızca hayvan sayısına bağlı olmadığını, işletme başına verimlilik kapasitesinin de yükseltilebildiğini göstermektedir. Türkiye’de özellikle sığır eti, koyun eti ve hindi eti verimindeki gelişim, modern yetiştiricilik uygulamalarının yaygınlaştırılmasıyla daha da güçlendirilebilir.

7. TÜKETİM GÖRÜNÜMÜ

Hayvansal ürün tüketimi, sektörün üretim kararlarını ve dış ticaret ihtiyacını belirleyen temel unsurlardan biridir. Dünya tüketim göstergelerinde 2020-2023 döneminde süt, kanatlı eti, yumurta, kırmızı et ve bal kalemlerinde artış eğilimi izlenmiştir.

Şekil 17. Dünya Tüketim Endeksi (2020=100)

Kaynak: FAO, 2026.

Dünya tüketiminde artış, nüfus, gelir, kentleşme ve gıda sanayii talebiyle yakından ilişkilidir. Kanatlı eti ve yumurta gibi ürünler daha hızlı tedarik döngüsü ve fiyat erişilebilirliği nedeniyle birçok pazarda büyüme eğilimini korumaktadır.

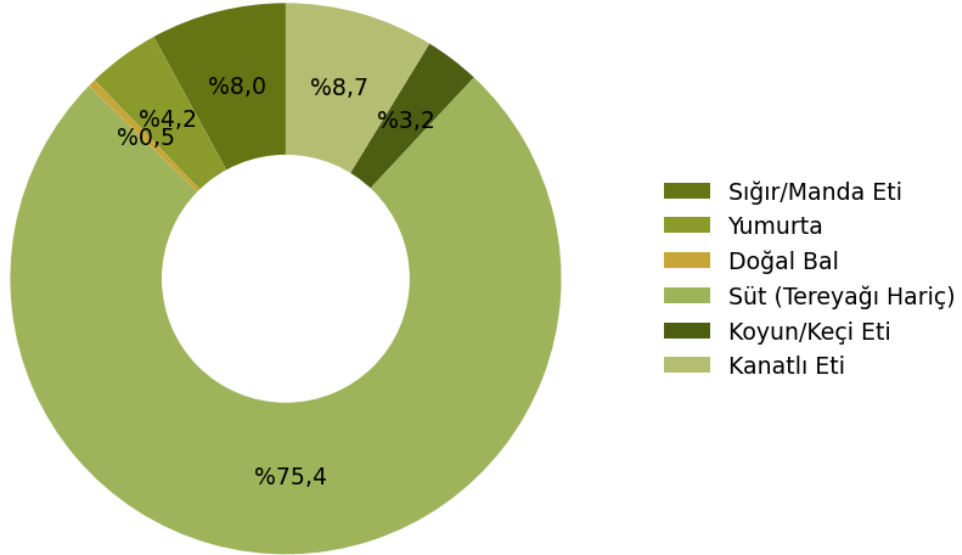
Tablo 7. Dünya Tüketiminde (milyon ton) Başlıca Ülkeler (2023)

Ürün	Lider Ülke	Lider Değeri (milyon ton)	Liderin Dünyadaki Payı	İlk Üç Ülke
Sığır/Manda Eti Tüketimi	ABD	12,7	%16,8	ABD, Çin, Çin (Anakara)
Yumurta Tüketimi	Çin	33,2	%38,5	Çin, Çin (Anakara), Hindistan
Bal Tüketimi	Çin	0,3	%16,2	Çin, Çin (Anakara), ABD
Süt (Tereyağı Hariç) Tüketimi	Hindistan	125,7	%17,9	Hindistan, ABD, Çin
Koyun/Keçi Eti Tüketimi	Çin	5,8	%30,8	Çin, Çin (Anakara), Hindistan
Kanatlı Eti Tüketimi	Çin	27,9	%19,9	Çin, Çin (Anakara), ABD

Kaynak: FAO, 2026.

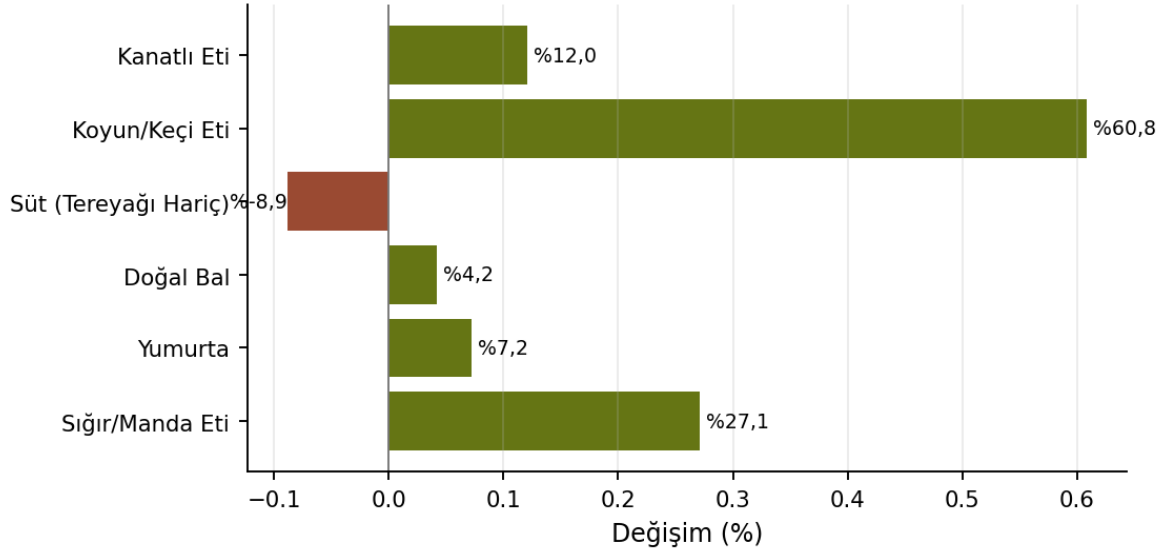
Tüketim liderleri ürünlere göre değişmektedir. Büyük nüfuslu ülkeler ve yüksek gelirli pazarlar hem et hem de süt tüketiminde belirgin rol oynamaktadır. Bu yapı, ihracat pazarlarının değerlendirilmesinde tüketim hacmi, birim fiyat ve pazar erişimi faktörlerinin birlikte analiz edilmesini gerektirmektedir.

Şekil 18. Türkiye Tüketim (bin ton) Bileşimi (2023)

Kaynak: FAO, 2026.

Şekil 19. Türkiye Tüketiminde (bin ton) Değişim (2020-2023)

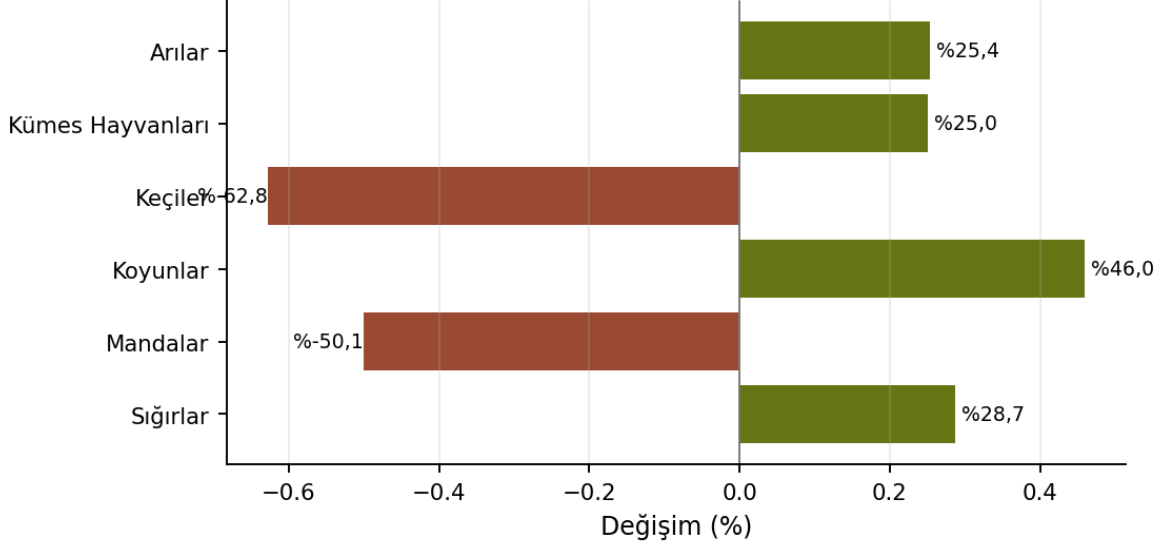
Kaynak: FAO, 2026.

Türkiye tüketiminde süt, kanatlı eti ve sığır/manda eti hacim olarak öne çıkmaktadır. 2020-2023 döneminde koyun/keçi eti tüketimindeki artış dikkat çekicidir. Süt tüketiminde ise aynı dönemde gerileme görülmesi, üretim, fiyat ve tüketici talebi açısından ayrıca izlenmesi gereken bir alandır.

8. DÜNYA CANLI HAYVAN DIŞ TİCARETİ

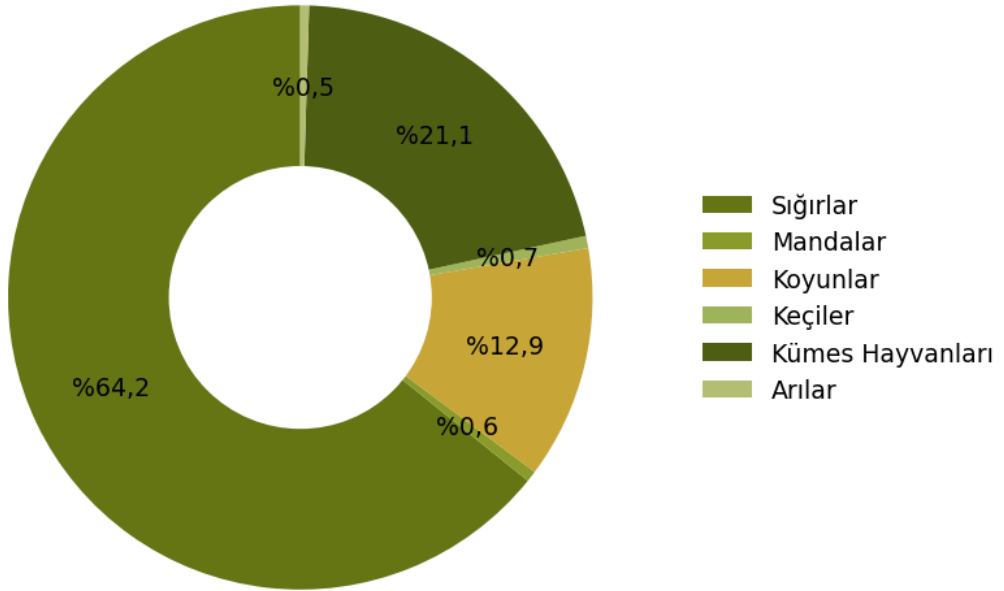
Canlı hayvan dış ticareti¹, üretim açığı, damızlık ihtiyacı, besilik materyal talebi, hastalık riskleri ve fiyat dengeleriyle doğrudan ilişkilidir. Dünya ithalat ve ihracat değerlerinde sığırlar ve kümes hayvanları ana kalemler olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 20. Dünya Canlı Hayvan İthalatında (USD) Değişim (2019-2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

Şekil 21. Dünya İthalatında (USD) Kategori Payları (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

¹ Aşağıdaki GTİP'ler baz alınmıştır:

Sığırlar: 010210, 010221, 010229 ve 010290

Mandalar: 010231 ve 010239

Koyunlar: 010410

Keçiler: 010420

Kümes Hayvanları: 0105

Arılar: 010641

Dünya canlı hayvan ithalatında 2024 yılında sığırlar en büyük değeri oluşturmaktadır. Kümes hayvanları ikinci güçlü kategori konumundadır. Koyun ticareti ise özellikle bölgesel tüketim alışkanlıkları ve dini/kültürel talep dönemleriyle yakından ilişkilidir.

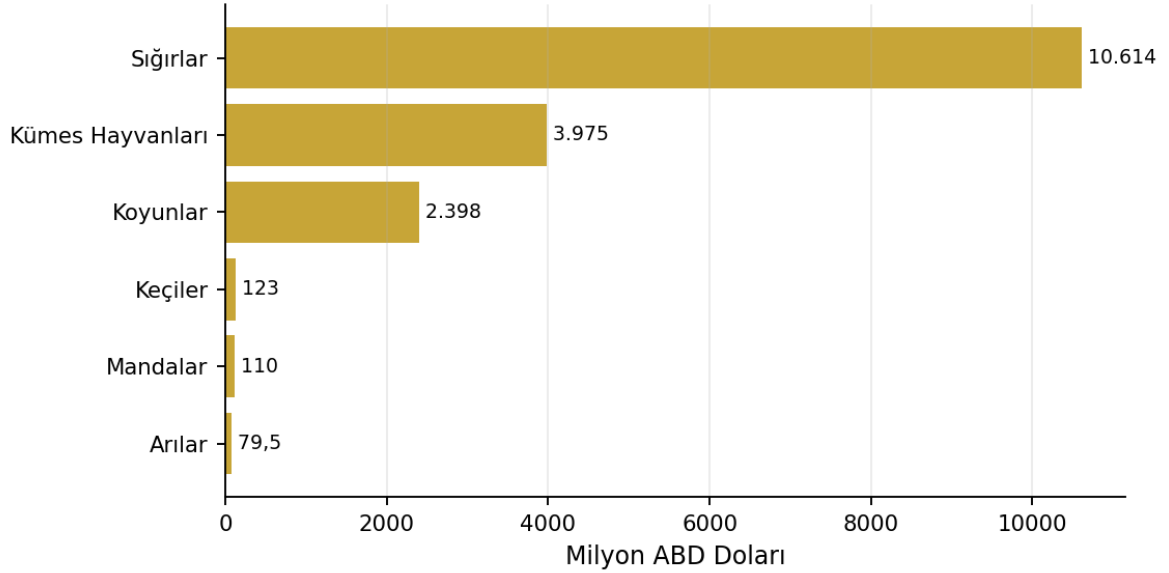
Tablo 8. Dünya Canlı Hayvan İthalatında (milyon USD) Başlıca Ülkeler (2024)

Kategori	Lider Ülke	Lider Değer (milyon USD)	Liderin Dünyadaki Payı	İlk Üç Ülke
Sığırlar	ABD	2.933,9	%24,6	ABD, İtalya, Türkiye
Mandalar	ABD	70,6	%61,9	ABD, Laos, Vietnam
Koyunlar	Suudi Arabistan	1.259,6	%52,6	Suudi Arabistan, Fas, Ürdün
Keçiler	Birleşik Arap Emirlikleri	42,1	%33,1	Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Suudi Arabistan
Kümes Hayvanları	Hollanda	852,9	%21,7	Hollanda, Almanya, Polonya
Arılar	Kanada	19,6	%22,0	Kanada, Suudi Arabistan, Fas

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

İthalatçı ülke sıralamaları, canlı hayvan talebinin yalnızca gelişmiş pazarlardan değil, aynı zamanda hızlı büyüyen ve arz açığı bulunan ülkelere de kaynaklandığını göstermektedir. Türkiye'nin bazı kalemlerde dünya ithalat sıralamasında yer alması, iç arz ve sanayi ihtiyacının dış ticaretle desteklendiğine işaret etmektedir.

Şekil 22. Dünya Canlı Hayvan İhracatı (milyon USD) (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

Dünya canlı hayvan ihracatında sığır ve kümes hayvanları yüksek değerli kalemlerdir. İhracat kapasitesinin belirleyicileri arasında hayvan sağlığı statüsü, üretim fazlası, lojistik avantaj, sertifikasyon ve pazara giriş koşulları yer almaktadır.

Tablo 9. Dünya Canlı Hayvan İhracatında (milyon USD) Başlıca Ülkeler (2024)

Kategori	Lider Ülke	Lider Değer (milyon USD)	Liderin Dünyadaki Payı	İlk Üç Ülke
Sığırlar	Fransa	1.893,7	%17,8	Fransa, Kanada, Brezilya
Mandalar	Kanada	69,9	%63,3	Kanada, Tayland, Gana
Koyunlar	Somali	715,9	%29,9	Somali, Somali, Romanya
Keçiler	Somali	21,3	%17,3	Somali, İran, Sudan
Kümes Hayvanları	Almanya	657,7	%16,5	Almanya, Fransa, Hollanda
Arılar	Slovakya	15,5	%19,5	Slovakya, Belçika, ABD

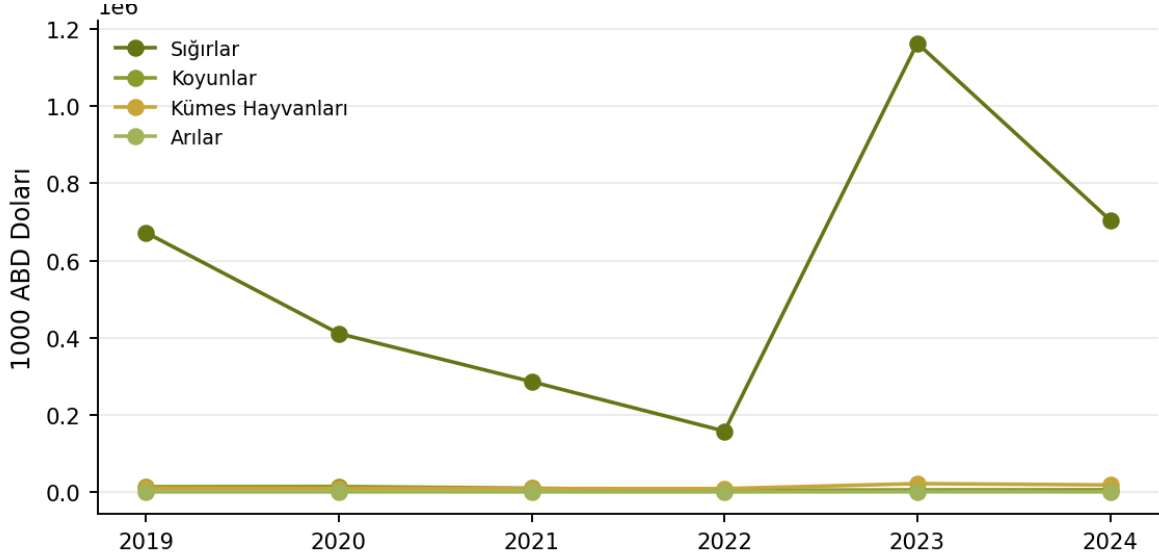
Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

İhracatçı ülkeler tablosu, canlı hayvan ticaretinde ülkelerin tür bazlı uzmanlaştığını göstermektedir. Sığır ihracatında Fransa, Kanada, Brezilya, Meksika ve Avustralya gibi ülkeler; kümes hayvanlarında ise farklı bir ihracatçı profili öne çıkmaktadır. Arı ticaretinde de daha niş fakat yüksek katma değerli bir pazar yapısı bulunmaktadır.

9. TÜRKİYE CANLI HAYVAN DIŞ TİCARETİ

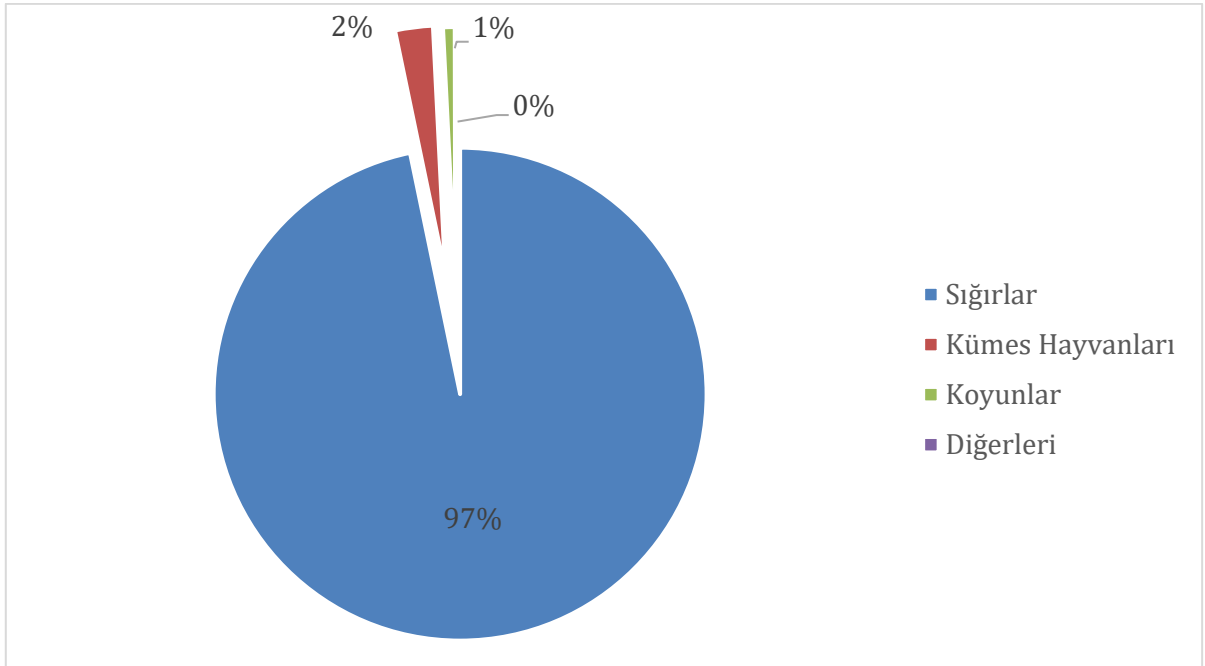
Türkiye canlı hayvan diő ticaretinde ithalat tarafında siğırlar belirleyici konumdadır. İhracat tarafında ise kümes hayvanları ve arılar öne çıkmakta; koyun ve keçi ihracatı daha sınırlı hacimlerde seyretmektedir. Bu yapı, Türkiye'nin bazı türlerde arzı diő alımla desteklerken, bazı türlerde ihracat potansiyeli taşıdığını göstermektedir.

Şekil 23. Türkiye Canlı Hayvan İthalatı (bin USD) (2019-2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

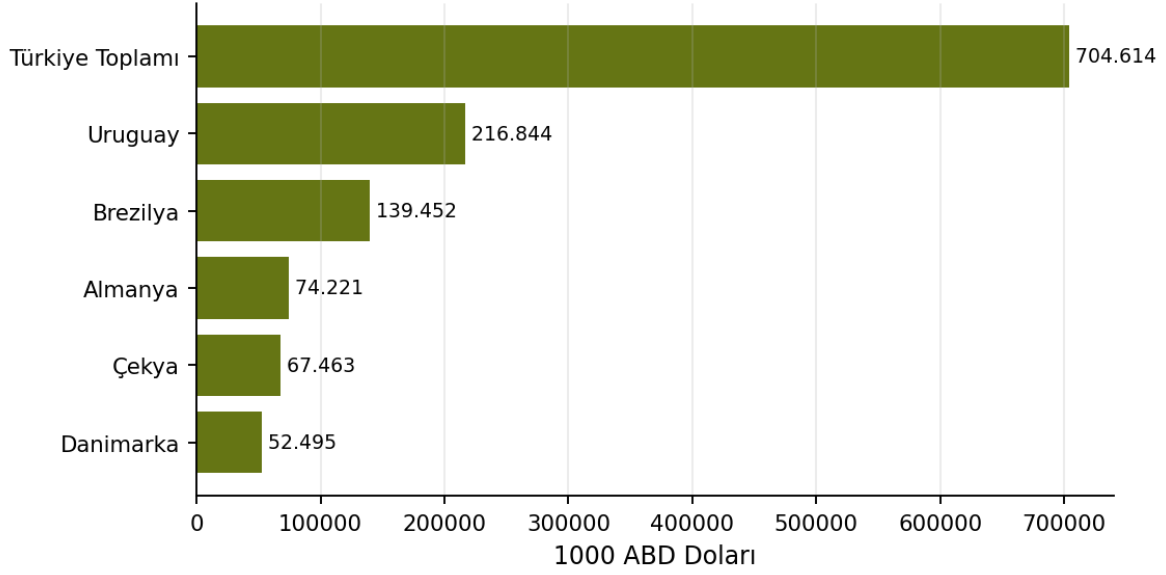
Şekil 24. Türkiye İthalatında (USD) Kategori Payları (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

2024 yılında Türkiye'nin canlı hayvan ithalatı içinde siğırlar açık ara en yüksek paya sahiptir. 2023 yılındaki yüksek ithalat seviyesinin ardından 2024'te siğır ithalatında gerileme görülse de bu kalem toplam ithalat yapısını belirlemeye devam etmektedir.

Şekil 25. Türkiye Sığır İthalatında (bin USD) Başlıca Kaynak Ülkeler (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

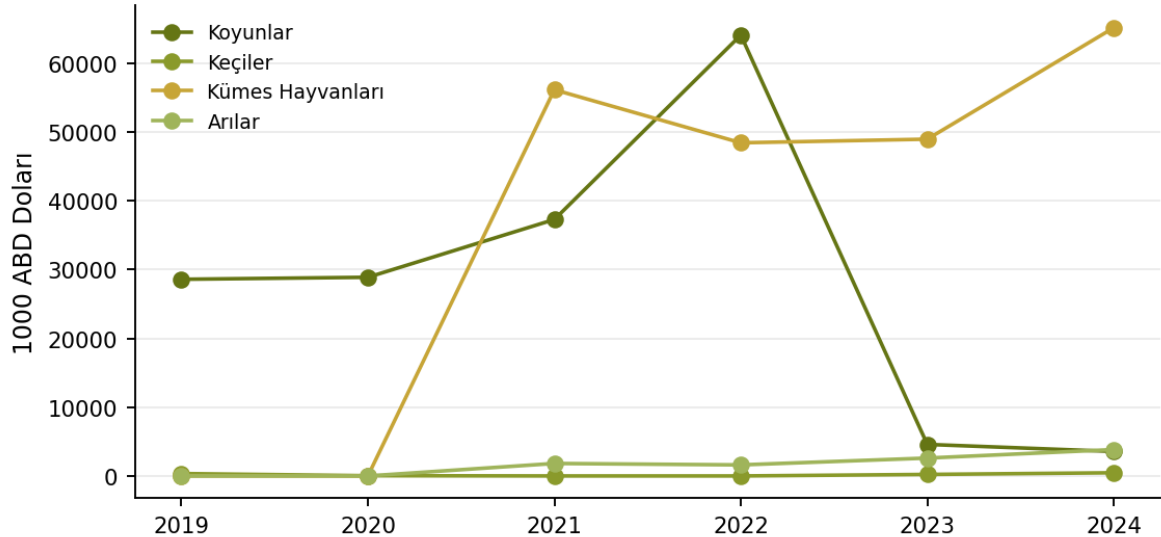
Tablo 10. Türkiye Canlı Hayvan İthalatında Başlıca Kaynak Ülkeler (2024)

Kategori	Lider Ülke	Lider Değer (bin USD)	Liderin Türkiye Payı	İlk Üç Ülke
Sığırlar	Uruguay	216.844	%30,8	Uruguay, Brezilya, Almanya
Koyunlar	Suriye	4.292	%77,3	Suriye, Bulgaristan, Macaristan
Keçiler	Suriye	124	%100,0	Suriye
Kümes Hayvanları	Birleşik Krallık	8.433	%46,8	Birleşik Krallık, İspanya, Fransa
Arılar	Slovakya	47	%79,7	Slovakya, Yunanistan, Avusturya

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

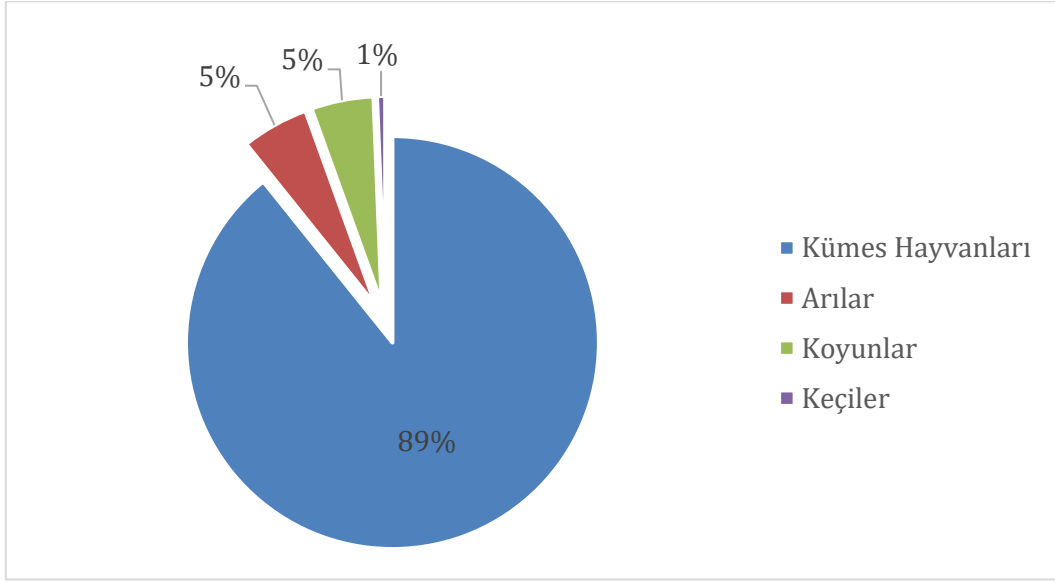
Kaynak ülke dağılımı, sığır ithalatında Uruguay, Brezilya ve Avrupa ülkelerinin öne çıktığını göstermektedir. İthalatın ülke bazında çeşitlendirilmesi, fiyat ve tedarik risklerinin azaltılması açısından önem taşımaktadır.

Şekil 26. Türkiye Canlı Hayvan İhracatı (bin USD) (2019-2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

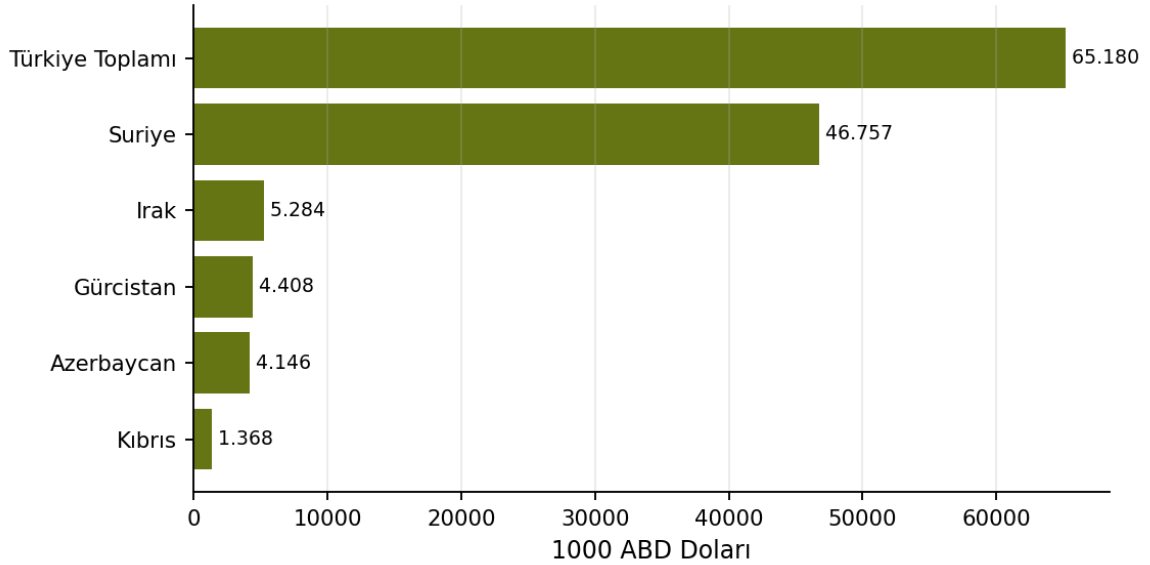
Şekil 27. Türkiye İhracatında Kategori (USD) Payları (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

Türkiye canlı hayvan ihracatında 2024 yılı itibarıyla kümes hayvanları en önemli kalemdir. Arı ihracatında da artış eğilimi dikkat çekmektedir. Sığır ihracatının 2024 yılında sıfır görünmesi, bu kalemden Türkiye'nin ihracatçı konumundan çok iç talep ve ithalat dengesiyle ilişkili bir yapı sergilediğini göstermektedir.

Şekil 28. Türkiye Kümes Hayvanları İhracatında (bin USD) Başlıca Pazarlar (2024)

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

Tablo 11. Türkiye Canlı Hayvan İhracatında Başlıca Pazarlar (2024)

Kategori	Lider Ülke	Lider Değer (bin USD)	Liderin Türkiye'deki Payı	İlk Üç Ülke
Koyunlar	Kuveyt	1.568	%44,0	Kuveyt, Irak, Birleşik Arap Emirlikleri
Keçiler	Özbekistan	296	%63,9	Özbekistan, Kuveyt
Kümes Hayvanları	Suriye	46.757	%71,7	Suriye, Irak, Gürcistan
Arılar	Rusya	1.021	%26,6	Rusya, Türkmenistan, İspanya

Kaynak: ITC TradeMap, 2026.

İhracat pazarları kalemlere göre farklılaşmaktadır. Kümes hayvanlarında yakın coğrafya ve bölgesel pazarlar önemliyken, arı ticaretinde daha niş ve özel pazar kanalları öne çıkabilmektedir. Gaziantep gibi güçlü gıda sanayii ve lojistik bağlantıları olan iller için canlı hayvan ticaretinin yanında işlenmiş ürün ve yan sanayi bağlantıları da stratejik fırsatlar sunmaktadır.

10. GAZİANTEP AÇISINDAN STRATEJİK DEĞERLENDİRME

Gaziantep; tarım-gıda sanayii, ticaret altyapısı, lojistik konumu ve bölgesel üretim ağları sayesinde hayvancılık sektöründe yalnızca üretim değil, aynı zamanda işleme, pazarlama, depolama, yem, veterinerlik hizmetleri ve dış ticaret bağlantıları açısından da önemli bir merkez niteliğindedir.

İl verileri, tavuk varlığındaki büyüme ve koyun varlığının güçlü ölçeği nedeniyle iki ana odak alanına işaret etmektedir. Birincisi kanatlı hayvancılıkta biyogüvenlik, kesim ve işleme altyapısı, soğuk zincir ve dış pazar bağlantılarıdır. İkincisi küçükbaş hayvancılıkta mera yönetimi, sürü sağlığı, damızlık kalitesi, yem maliyetleri ve üretici örgütlenmesidir.

Gaziantep ilçelerinde hayvan varlığının türlere göre farklılaşması, tek tip politika yerine hedefli müdahale yaklaşımını gerekli kılmaktadır. Sığır yoğun ilçelerde süt ve besi işletmelerinin modernizasyonu; koyun yoğun ilçelerde mera, aşılama ve sürü yönetimi; tavuk yoğun ilçelerde biyogüvenlik ve çevresel yönetim; arıcılık potansiyeli olan ilçelerde ise paketlenme, markalaşma ve pazarlama destekleri öne çıkarılmalıdır.

Dış ticaret göstergeleri, canlı hayvan ticaretinde Türkiye'nin ithalat odaklı bazı kırılganlıklara sahip olduğunu, buna karşılık kümes hayvanları ve arıcılık gibi alanlarda ihracat potansiyelinin bulunduğunu göstermektedir. Gaziantep'in güçlü gıda sanayii ve sınır ötesi ticaret deneyimi, bu potansiyelin hayvansal ürünler ve işlenmiş gıda değer zinciriyle birlikte değerlendirilmesine imkân sağlayabilir.

11. SONUÇ VE ÖNERİLER

Hayvancılık sektörü; dünya, Türkiye ve Gaziantep ölçeklerinde büyüyen fakat türler, bölgeler ve ürün grupları itibarıyla farklılaşan bir yapı sergilemektedir. Küresel ölçekte kanatlı hayvancılık ve süt üretimi güçlü hacim oluştururken, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık gıda arz güvenliği ve kırsal geçim bakımından temel önemini korumaktadır.

Türkiye'de hayvan varlığı ve üretim göstergeleri uzun dönemde artış eğilimindedir. Ancak dönemsel dalgalanmalar, yem maliyetleri, verimlilik farkları ve dış ticaret ihtiyacı sektörün dayanıklılığını etkileyen temel başlıklar olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenle üretim planlamasının yalnızca hayvan sayısına değil; verim, işletme ölçeği, hayvan sağlığı ve pazar bağlantılarına dayalı olarak yapılması gerekmektedir.

Gaziantep özelinde tavuk varlığındaki büyüme, koyun yetiştiriciliğinin güçlü ölçeği ve ilçeler arasındaki farklılaşma dikkate alındığında; il düzeyinde tür bazlı, ilçeye duyarlı ve değer zinciri odaklı bir hayvancılık yaklaşımı öne çıkmaktadır. Gaziantep Ticaret Borsası'nın üye ağı, gıda sanayii bağlantıları ve piyasa izleme kapasitesi bu yaklaşımın uygulanmasında önemli bir kurumsal avantaj sunmaktadır.

- Gaziantep'te ilçe ve tür bazlı hayvancılık envanteri düzenli olarak güncellenmeli; üretim, hastalık, verim ve pazarlama göstergeleri birlikte izlenmelidir.
- Küçükbaş hayvancılıkta mera yönetimi, sürü sağlığı, damızlık kalitesi ve yem maliyeti konularında teknik destek programları güçlendirilmelidir.
- Kanatlı hayvancılıkta biyogüvenlik, çevresel yönetim, soğuk zincir, kesim ve işleme kapasitesi rekabetçilik açısından öncelikli başlıklar olarak ele alınmalıdır.
- Arıcılık potansiyeli yüksek ilçelerde bal üretimi, kalite standardizasyonu, paketlenme ve markalaşma destekleri geliştirilebilir.
- Canlı hayvan ithalatına bağımlılığı azaltmak için verimlilik artışı, yerli damızlık kapasitesi, üretici örgütlenmesi ve sözleşmeli üretim modelleri desteklenmelidir.
- Gaziantep'in gıda sanayii ve ihracat birikimi, hayvansal ürünlerde katma değerli üretim, işlenmiş ürün geliştirme ve dış pazar çeşitlendirme çalışmalarıyla bütünleştirilmelidir.

KAYNAKLAR

1. FAO (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü), FAOSTAT veri tabanı, 2026.
2. TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), Hayvancılık İstatistikleri, 2026.
3. ITC TradeMap (Uluslararası Ticaret Merkezi), canlı hayvan dış ticaret verileri, 2026.
4. Gaziantep Ticaret Borsası, kurumsal değerlendirme ve sektör izleme çalışmaları.